

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. ____
din ____ 2024
Chișinău

cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale

În temeiul art. 4 alin. (2¹) și art. 108²-108³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, **Guvernul**

HOTĂRĂȘTE:

1. Se desemnează Societatea pe Acțiuni „Energocom”, întreprindere care deține licență pentru furnizarea gazelor naturale și dispune de experiență în efectuarea tranzacțiilor cu gaze naturale și stocarea acestora, în calitate de titular al obligației de stocare.

2. Cantitatea de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare se determină reieșind din cantitatea totală de gaze naturale ce necesită a fi constituită în calitate de stocuri în instalațiile de stocare din țări părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene, ce corespunde unui nivel de cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici, din care se deduce cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate stabilită în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 668/2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale.

3. Cantitatea totală de gaze naturale, ce corespunde unui nivel de 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici 2019-2023, este calculată la nivelul de 149,5 milioane m³. La determinarea cantității de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare, din cantitatea totală de gaze naturale de 149,5 milioane m³ se deduce cantitatea de gaze naturale de 47,1 milioane m³, ce urmează a fi stocată în calitate de stocuri de securitate începând cu 1 octombrie 2024.

4. Se impune Societății pe Acțiuni „Energocom” obligația de stocare, în termen de până la 1 octombrie 2024, a unei cantități de gaze naturale de 102,4 milioane m³ în instalațiile de stocare din țări părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene. Obligația de stocare prevăzută la acest punct reprezintă o obligație impusă în interesul economic general.

5. Societatea pe Acțiuni „Energocom” achiziționează gazele naturale destinate executării obligației de stocare prin procedură competitivă de achiziție sau cu respectarea regulilor utilizate pe piețele de gaze naturale, pe platformele de tranzacționare pe care se achiziționează gazele naturale. În mod excepțional, Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate achiziționa gaze naturale prin intermediul unor contracte negociate direct, cu condiția să demonstreze Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică că prețul de achiziție în baza unor contracte negociate direct este competitiv în raport cu cel în baza procedurii competitive de achiziție.

6. Societatea pe Acțiuni „Energocom”, întreprinde acțiunile necesare pentru a rezerva capacitatea în instalațiile de stocare și capacitatea de transport la punctele de interconectare transfrontaliere, precum și încheie acorduri relevante cu operatorii sistemelor de transport, operatorii instalațiilor de stocare și/sau cu alți participanți la piața gazelor naturale din țările părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene în care există astfel de instalații de stocare.

7. Societatea pe Acțiuni „Energocom” este obligată să țină evidența separată a tranzacțiilor încheiate în legătură cu executarea obligației de stocare și să informeze Guvernul, Ministerul Energiei și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în legătură cu fiecare tranzacție încheiată, cu prezentarea, la cererea acestora, a documentelor aferente. Informațiile privind tranzacțiile încheiate vor include:

- a) cantitatea gazelor naturale procurate;
- b) prețul de achiziție;
- c) date despre vânzător;
- d) acordurile aferente privind transportul și stocarea gazelor naturale;
- e) alte date relevante.

8. Costurile aferente creării și menținerii stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare includ costul gazelor naturale, costul contractării serviciului de stocare, costurile aferente eliberării și transportării stocurilor respective, precum și alte costuri ale titularului obligației de stocare pentru crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare.

9. Pentru realizarea obligației de stocare stabilite la punctul 4, Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate utiliza resurse proprii sau poate beneficia de împrumuturi externe contractate direct de către aceasta – surse financiare recreditate din contul împrumuturilor de stat externe contractate de Guvern în numele Republicii Moldova, și/sau de resurse financiare alocate din bugetul de stat, cu recuperarea acestora după punerea în circulație a gazelor naturale în conformitate cu punctele 10-17. Pentru realizarea obligației de stocare, Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate beneficia de granturi ori de alte surse nerambursabile. La stabilirea de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a prețului reglementat în conformitate cu prevederile art. 108³ alin. (7) din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, nu se iau în considerare costurile aferente creării și menținerii stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare, care au fost acoperite din granturi ori din alte surse nerambursabile.

10. Gazele naturale stocate în contextul executării obligației de stocare stabilite la punctul 4, pot fi puse în circulație pe piața gazelor naturale de către Societatea pe Acțiuni „Energocom” în perioada 1 noiembrie 2024 – 31 martie 2025. Cantitatea exactă de gaze naturale care poate fi vândută lunar în perioada respectivă corespunde cu cantitatea de gaze naturale stocată în contextul executării obligației de stocare disponibilă în prima zi a fiecărei luni, împărțită la numărul de luni rămase până la data de 1 aprilie 2025.

11. Cel târziu până la data de 10 octombrie 2024, Societatea pe Acțiuni „Energocom” expediază tuturor furnizorilor de pe piața cu amănuntul un contract-cadru elaborat după modelul EFET (The European Federation of Energy Traders – Federația Europeană a Furnizorilor de Energie). Furnizorii de gaze naturale în contextul obligației de serviciu public semnează contractele-cadru respective până la 20 octombrie 2024.

12. Societatea pe Acțiuni „Energocom” prezintă Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, până la data de 1 octombrie 2024, cererea privind aprobarea prețului reglementat la care urmează a fi vândute gazele naturale care fac obiectul obligației de stocare (în continuare – prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale) și calculul motivat și documentat al costurilor aferente specificate la punctul 8.

13. În termen de o zi lucrătoare de la aprobarea de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în conformitate cu prevederile art. 108³ alin. (7) din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale, a hotărârilor cu privire la prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale și cota de piață care revine fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul, și ulterior, până la data de 15 a lunii noiembrie și decembrie, 2024, Societatea pe Acțiuni „Energocom” expediază în adresa fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul oferta în care indică prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale și cantitățile de gaze naturale propuse pentru achiziționare, distribuite după cum urmează: cantități lunare – pentru perioada noiembrie 2024, decembrie 2024, și o cantitate trimestrială – pentru perioada ianuarie-martie 2025. La determinarea cantităților ce urmează a fi vândute fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul, Societatea pe Acțiuni „Energocom” ține cont de cota de piață pe care o deține furnizorul respectiv pe piața gazelor naturale, stabilită de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

14. În cazul în care decid să achiziționeze gaze naturale până la data de 25 a lunii octombrie, noiembrie și decembrie, anul 2024, furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale notifică Societatea pe Acțiuni „Energocom” cu privire la intenția de a achiziționa gaze naturale în perioada următoare și încheie, după caz, contracte individuale la contractele-cadru semnate conform punctului 11.

15. În cazul în care unul sau mai mulți furnizori de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale nu expediază în adresa Societății pe Acțiuni „Energocom” notificarea cu privire la intenția de a achiziționa gaze naturale în perioada următoare sau dacă indică în notificarea expediată o cantitate de gaze naturale mai mică decât cea propusă în ofertă în conformitate cu principiul stabilit la punctul 10, Societatea pe Acțiuni „Energocom” include cantitatea rămasă disponibilă în ofertele expediate furnizorilor

de pe piața cu amănuntul pentru perioadele următoare, calculată proporțional cotelor de piață și volumelor menționate în notificările expediate.

16. În cazul în care, la situația de după 25 decembrie 2024, în urma notificărilor depuse de furnizorii de pe piața cu amănuntul, rămân cantități de gaze naturale disponibile, Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate să le vândă prioritar pe piața de gaze naturale din Republica Moldova sau pe alte piețe de gaze naturale la care are acces, în condiții transparente și nediscriminatorii și la un preț nu mai mic decât prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale, aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în conformitate cu prevederile art. 108³ alin. (7) din Legea nr.108/2016 cu privire la gazele naturale.

17. În cazul în care termenul de aplicare a prevederilor art. 4 alin. (2¹) și art. 108²-108³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale va fi prelungit, cantitatea de gaze naturale stocată în contextul executării obligației de stocare rămasă disponibilă la 1 aprilie 2025 urmează a fi menținută în contul stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare pentru următoarea perioadă calendaristică. Cantitatea de gaze naturale rămasă disponibilă la expirarea termenul de aplicare a prevederilor art. 4 alin. (2¹) și art. 108²-108³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale se pune în circulație în condițiile stabilite de Guvern, iar titularul obligației de stocare poate primi compensație financiară conform punctului 20.

18. Profitul suplimentar celui reglementat, obținut de Societatea pe Acțiuni „Energocom” din vânzarea gazelor naturale conform punctului 16, se raportează către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și, în cazul în care termenul de aplicare a prevederilor art. 4 alin. (2¹) și art. 108²-108³ din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale va fi prelungit, se utilizează pentru crearea stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare în următoarea perioadă calendaristică, pentru reducerea cheltuielilor legate de stocare sau pentru reducerea unei eventuale compensații financiare aplicate conform punctului 20.

19. În cazul constatării situației de alertă sau de urgență în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale ori în cazul declarării de către Parlament a stării de urgență în conformitate cu art. 12 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, Societatea pe Acțiuni „Energocom” pune în circulație pe piața gazelor naturale pe parcursul anului, parțial sau total, conform deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, cantitatea disponibilă de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare.

20. Societatea pe Acțiuni „Energocom” poate primi stimulente sau compensații financiare pentru deficitul de venituri sau pentru costurile suportate de aceasta ca urmare a respectării obligației de stocare în cazul în care deficitul sau costurile respective nu pot fi acoperite prin veniturile obținute din activitatea desfășurată în legătură cu executarea obligației de stocare. Stimulentele sau compensațiile financiare se stabilesc în conformitate cu mecanismul prevăzut prin hotărâre de Guvern, în baza calculelor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică. În cazul în care stimulentele sau compensația financiară este finanțată printr-o plată inclusă în tariful

pentru serviciul de transport sau în facturile emise de operatorii sistemelor de transport pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale, plata respectivă nu se aplică punctelor de interconectare transfrontaliere.

21. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

22. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Victor Parlicov

Ministrul finanțelor

Petru Rotaru